

Warszawa, dnia 24 września 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.056.27.2018

Pan
Stanisław Porowski
Prezes Zarządu

Pan
Roman Goławski
Wiceprezes Zarządu

Stowarzyszenie Polski Instytut
Praw Głuchych

ul. A. Gajkowicza 5/85
03-562 Warszawa

Odpowiadając na petycję z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie zwolnienia najniższych rent z podatku, uprzejmie informuję.

Opodatkowanie dochodów osobistych osiągniętych przez osoby fizyczne reguluje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą PIT”. Podstawową zasadą, na jakiej oparto ustawę, jest powszechność opodatkowania. Zgodnie z tą zasadą opodatkowaniu podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wprost wymienionych przez ustawodawcę jako wolne od podatku bądź dochodów, od których Minister Finansów zaniechał poboru podatku.

Wyrażona w ustawie zasada powszechności opodatkowania w pełni odzwierciedla art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który zobowiązuje każdego polskiego obywatela do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatku, określonych w ustawie.

Zgodnie z przepisami ustawy emerytura i renta stanowi źródło przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 7 ustawy PIT i podlega opodatkowaniu na ogólnych zasadach, według obowiązującej skali podatkowej.

Pomimo zatem, że żądanie wyrażone w petycji dotyczy zwolnienia od podatku najniższych rent, to jednak nie sposób pominąć świadczeń emerytalnych, zwłaszcza, że renty i emerytury zakwalifikowane są na gruncie ustawy PIT do jednego źródła przychodów i w kwestii opodatkowania stosuje się do obydwu tych świadczeń identyczne zasady.

Podkreślenia wymaga, że wprowadzając podatek dochodowy od osób fizycznych (począwszy od 1992 r.) wszystkie krajowe emerytury, renty oraz wynagrodzenia za pracę zostały ubruttowione, tj. podwyższone o kwotę należnego podatku w taki sposób, aby po potrąceniu

podatku wypłacone świadczenie nie było niższe od świadczenia jakie przysługiwało przed wprowadzeniem podatku dochodowego.

Powyższe rozwiązanie podatkowe, dotyczące opodatkowania świadczeń emerytalno-rentowych, podobnie jak cała ustawa PIT, zostały wypracowane w wyniku szerokiej merytorycznej dyskusji społecznej oraz parlamentarnej.

Pomimo, że podstawową funkcją ustawy podatkowej jest funkcja fiskalna, czyli gromadzenie dochodów budżetowych, to przez niektóre rozwiązania podatkowe (ulgi i zwolnienia przedmiotowe) ustawa PIT stanowi jeden z elementów polityki społecznej państwa, gdyż wspiera pożądane społecznie cele. Istnieją w tej ustawie regulacje, które uwzględniają sytuację osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, a do tej grupy podatników należy duża część emerytów i rencistów. Wiele regulacji adresowanych do obywateli żyjących w trudnej sytuacji zdrowotnej i materialnej zawiera określony w art. 21 ust. 1 ustawy katalog zwolnień przedmiotowych. Przykładowo, zwolnieniem od podatku objęte są:

- dodatek pielęgnacyjny (pkt 8),
- zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci:
  - z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z funduszy związków zawodowych lub zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości,
  - z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 6 000 zł (pkt 26),
- świadczenia otrzymane z tytułu jednorazowej pomocy materialnej finansowanej ze środków budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym (pkt 26a),
- świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł (pkt 38),
- świadczenia z pomocy społecznej (pkt 79),
- wartość świadczeń przysługujących na podstawie odrębnych przepisów dotyczących emerytów i rencistów z tytułu abonamentowych opłat telewizyjnych i radiowych (pkt 87),
- dodatki mieszkaniowe i ryczałty na zakup opału, przyznane na podstawie odrębnych przepisów o dodatkach mieszkaniowych (pkt 97).

Ponadto ustawa zawiera regulacje dotyczące stosowania ulgi rehabilitacyjnej (art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy) przez osoby niepełnosprawne oraz osoby, które mają na utrzymaniu osoby niepełnosprawne. Katalog tych wydatków określa art. 26 ust. 7a ustawy.

Zwolnienie z opodatkowania rent i emerytur, nie znajduje „systemowego” uzasadnienia, bowiem stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, składki - określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, albo potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika, podlegają odliczeniu od dochodu, który stanowi podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Skoro zatem kwoty składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe obniżają podstawę opodatkowania, uzasadnionym i sprawiedliwym społecznie jest aby opodatkowaniu podlegały świadczenia będące następstwem tych składek, czyli emerytury i renty.

Z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej zwolnienie od podatku najniższych emerytur i rent, budzi wątpliwości, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że opodatkowaniu podatkiem PIT podlegają np. zasiłki dla bezrobotnych¹⁾ czy dochody z pracy.

Zwolnienie z podatku emerytur i rent, a zatem uprzywilejowanie jednej grupy podatników, względem innych, stanowiłoby naruszenie zasad równości i sprawiedliwości społecznej.

Przez ostatnie dwa lata wprowadzano rozwiązania, w tym w podatku PIT, mające na celu poprawę sytuacji materialnej podatników o najniższych dochodach. Przykładem jest wprowadzenie zróżnicowanej kwoty wolnej od podatku uzależnionej do poziomu dochodu uzyskanego przez podatnika. Po wielu latach utrzymywania kwoty wolnej od podatku na tym samym poziomie (3 089 zł dla wszystkich podatników), podwyższono tę kwotę dla najniżej uposażonych podatników. Stąd też podatnicy, których w 2017 r. podstawa opodatkowania nie przekroczyła 6 600 zł, w ogóle nie zapłacili podatku. Niższy niż w latach poprzednich podatek zapłacili podatnicy, których podstawa opodatkowania mieściła się w granicach od 6 600 zł do 11 000 zł. Podatnicy, których podstawa opodatkowania przekroczyła 11 000 zł lecz nie przewyższyła 85 528 zł stosowali kwotę wolną w tej samej wysokości co w 2016 r. Niższa kwota wolna niż w latach poprzednich przysługiwała natomiast podatnikom, których podstawa opodatkowania mieściła się w granicach 85 528 zł – 127 000 zł. Z kolei podatnicy, których dochody przekroczyły w 2017 r. 127 000 zł w ogóle nie stosowali kwoty wolnej.

Rok 2018 r. przyniósł w tym zakresie dalsze, korzystne zmiany. Rozszerzono krąg podatników, którzy nie zapłacą podatku, poprzez podwyższenie kwoty wolnej z 6 600 zł do 8 000 zł. Niższy niż w 2017 r. podatek zapłacą podatnicy, których podstawa opodatkowania będzie mieścić się w przedziale pomiędzy 8 000 zł a 13 000 zł. Nie ulegnie natomiast zmianie dotychczasowa kwota wolna dla podatników, których podstawa opodatkowania przekroczy 13 000 zł a nie przewyższy 85 528 zł. Dla dochodów przekraczających 85 528 zł, zasady ustalania kwoty wolnej pozostają takie, jak w 2017 r.

Przedstawione wyżej zmiany w zakresie wysokości kwoty wolnej od podatku umożliwiają ustalenie podatku (niezależnie od źródła przychodu, z którego podatnik uzyskuje dochód)

---

¹⁾ przykładowo zasiłek podstawowy wynosi – 831,10 zł miesięcznie (przez pierwsze 3 miesiące), 652,60 zł miesięcznie (przez następne miesiące).

w sposób proporcjonalny do możliwości płatniczych podatników. Pozwala to na bardziej sprawiedliwe rozłożenie ciężarów podatkowych.

W związku z powyższym w Ministerstwie Finansów nie toczą się obecnie prace zmierzające do zwolnienia od podatku emerytur i rent, także tych najniższych.

Z upoważnienia Ministra Finansów,
Dyrektor
Departamentu Podatków Dochodowych
Maciej Żukowski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/